

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200070
Dátum vydania rozhodnutia: 18.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6017200070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členiek senátu JUDr. Moniky Válašikovej, PhD. a JUDr. Sone Langovej v právnej veci sťažovateľa: KOLIBA, a. s., so sídlom Krivec 2663, 962 05 Hriňová, IČO: 36 036 838, právne zastúpený: JUDr. Radko Petruňo, advokát, Advokátska kancelária ABELOVSKÝ-PETRUŇO, so sídlom Tehelná 189, 960 01 Zvolen, IČO: 40 242 315, proti žalovanému: Slovenská inšpekcia životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie ochrany vôd, so sídlom Jeséniova 17D, 831 01 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1394002316/7834-39948/Hor zo dňa 14.12.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/22/2017-179 zo dňa 23.08.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/22/2017-179 zo dňa 23.08.2017 z a m i e t a .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym súdom

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č. k. 23S/22/2017-179 zo dňa 23.08.2017 podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 1394002316/7834-39948/Hor zo dňa 14.12.2016. Uvedeným rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Banská Bystrica č. 1394302116/5344-26859/Ryb zo dňa 25.08.2016, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 14 000,- eur, za to, že mimoriadne zhoršenie vôd (ďalej len „MZV“) sa na povrchovom toku Slatina prejavilo bielym zafarbením, zakalením, zápachom po odpadových vodách z mliekarenskej výroby, z mliekarenskej výroby spoločnosti KOLIBA, a. s. Hriňová

a úhynom rýb v toku v úseku cca 18 km od r. km 43,150 - vyústenia vôd z povrchového odtoku po r. km 25,150.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, odbor inšpekcie ochrany vôd, ako príslušný orgán verejnej správy, bol oprávnený vykonať šetrenie mimoriadneho zhoršenia vôd a v prípade zistenia pôvodcu MZV, ktoré bolo spôsobené vypúšťaním priemyselných odpadových vôd z mliekarenskej výroby do povrchového toku bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, čo je porušenie § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z.“ alebo „vodný zákon“), čím došlo k naplneniu skutkovej podstaty správneho deliktu podľa ustanovenia § 74 ods. 1 písm. e) vodného zákona, uložiť porušovateľovi sankciu za zistený správny delikt podľa § 75 ods. 3 v spojení s § 75 ods. 9 vodného zákona.

3. K tvrdeniu žalobcu, že od začiatku popiera spáchanie skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, správny súd uviedol, že táto skutočnosť je zrejmá aj z obsahu administratívneho spisu, avšak žalobcovi sa nepodarilo úspešne preukázať, že nespáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, za ktorý mu bola uložená sankcia. Naopak, z dôkazov vykonaných v administratívnom konaní jednoznačne vyplýva, že pôvodcom MZV je žalobca.

4. Žalobcom tvrdená skutočnosť, že oranžová plastová rúra ústiaca do vodného toku Slatina slúži nielen na odvádzanie vôd z areálu spoločnosti žalobcu, ale sú ňou zvädzané aj povrchové vody a podzemné vody zo širokého okolia, považoval súd za irelevantné. V konaní nebolo preukázané, že by voda evidentne pochádzajúca z mliekarenskej výroby vypúšťaná predmetnou oranžovou plastovou rúrou pochádzala z podzemia, resp. bola zvedená z okolia areálu spoločnosti.

5. Pokiaľ žalobca vytýkal Inšpekcii, že sa nezaoberala ďalšími potencionálnymi možnosťami iného, reálne do úvahy pripadajúceho zdroja, resp. miesta kontaminácie, súd zastával stanovisko, že takto postupovať nemusela, ak nemala pochybnosti o tom, kto MZV spôsobil. Pokiaľ by však žalobca v rámci riešenia MZV predložil relevantné dôkazy, ktorými by preukazoval iný zdroj znečistenia povrchových vôd, orgán verejnej správy by tieto tvrdenia žalobcu preveril v rámci vykonaného dokazovania.

6. Žalobca namietal proti tvrdeniu orgánu verejnej správy o nedostatočnej spolupráci žalobcu pri riešení MZV. Je pravdou, že pri odoberaní vzorky bol prítomný zamestnanec žalobcu A. S.. V súlade s ustanovením § 41 ods. 10 Inšpekcia je oprávnená vyžadovať spoluprácu pôvodcu mimoriadneho zhoršenia vôd. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že konateľ spoločnosti O. A. na rokovaníach s Inšpekciami neposkytol žiadne stanoviská, nakoľko vo veci bolo podané trestné oznámenie, riadiac sa usmernením právneho zástupcu. K tvrdenej nedostatočnej spolupráci žalobcu súd mal za to, že žalobca sa zúčastňoval na riešení MZV, avšak pravdepodobne nemal čo viac na svoju obranu uviesť, čo sa pre orgán verejnej správy javilo ako nedostatočná spolupráca.

7. Medzi účastníkmi konania nebolo spornou skutočnosťou, že žalobca bol v minulosti niekoľkokrát sankcionovaný za rovnaký správny delikt. Rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, č. 1394301315/5029-19921/Riš zo dňa 17.08.2015, právoplatným dňa 04.09.2015, bola žalobcovi uložená pokuta za vypúšťanie priemyselných odpadových vôd do povrchového toku Slatina bez povolenia s následným MZV, ktoré vzniklo dňa 23.04.2015. Rozhodnutím toho istého orgánu verejnej správy č. 1394301014/889-996/Kňa zo dňa 14.01.2014, právoplatným dňa 06.02.2014, bola žalobcovi uložená pokuta za rovnaký správny delikt vo výške 5.000 Eur, keď k vzniku MZV došlo dňa 06.09.2013. Rozhodnutím toho istého orgánu verejnej správy č. 1394300914/2025-1935/Ryb zo dňa 17.01.2014 právoplatným dňa 06.02.2014 bola žalobcovi uložená pokuta za rovnaký správny delikt, v dôsledku ktorého došlo k MZV dňa 17.08.2013, vo výške 3 000,- eur. Rozhodnutím toho istého orgánu verejnej správy č. 1394301013/1861-7818/Scha zo dňa 26.03.2013, právoplatným dňa 17.04.2013, bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 1 500,- eur za porušenie povinností vyplývajúcich z vodného zákona pri zaobchádzaní so škodlivými látkami.

8. Žalobca v žalobe namietal, že v čase vzniku MZV bola čistička odpadových vôd reálne v plnej prevádzke a efektívne čistila odpadové vody produkované žalobcom. Súd v zhode so stanoviskom žalovaného považoval za významnú skutočnosť, že povolenie na dočasné užívanie prevádzky ČOV je zo dňa 01.03.2016 a povolenie na vypúšťanie priemyselných odpadových vôd z tejto ČOV zo dňa 04.04.2016, teda v čase vzniku mimoriadneho zhoršenia vôd v inkriminovaných dňoch nedisponoval žalobca povolením na vypúšťanie odpadových vôd z mliekarenskej výroby v zmysle vodného zákona.

9. Žalobca predložil Inšpekcii podklady ku kontrole za rok 2015, a to zmluvu o poskytovaní služieb medzi spoločnosťou KOLIBA, a. s., Hriňová a Cmc, spol. s r. o. Detva, tabuľku vývozu retentátu (kalov z mlieka) za obdobie od júna 2015 do decembra 2015. Žalovaný, ako aj prvostupňový orgán verejnej správy predložené podklady vyhodnotili ako nepreukazujúce skutočnosť, že všetky priemyselné odpadové vody z mliekarenskej výroby boli vypúšťané, resp. odvážané na čistiarne odpadových vôd. Súd sa s takýmto záverom stotožnil.

10. Z fotodokumentácie, ktorá je súčasťou administratívneho spisu vyplynulo, že cez plastovú oranžovú rúru došlo k vypúšťaniu znečistených odpadových vôd z mliekarenskej výroby, napriek tomu, že toto ústie do povrchového toku malo v čase riešenia MZV slúžiť len na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku a drenážnych vôd z areálu spoločnosti KOLIBA, a. s., Hriňová. To, že cez túto rúru došlo k vypúšťaniu odpadových vôd z mliekarenskej výroby, preukazujú výsledky rozborov vzoriek vôd odobratých v dňoch 22.08.2015 a 23.08.2015. Vzorky boli vyhodnotené v laboratóriu Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., OZ Banská Bystrica. Súčasťou administratívneho spisu je tabuľka výsledkov rozborov vzoriek vôd podľa nariadenia vlády č. 269/2010 Z. z., ktorým sa stanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Z tohto laboratórneho rozboru jednoznačne vyplynulo, že v ústí, nad a pod ústím bola povrchová voda v rieke Slatina kontaminovaná látkami, ktoré spôsobili mimoriadne zhoršenie vôd prejavujúcim sa zápachom, bielym sfarbením a tvoriacou sa penou na hladine Slatiny. Vzorka odobratých uhynutých rýb bola odovzdaná na rozbor do akreditovaného laboratória Výskumného veterinárneho a potravinového ústavu Dolný Kubín. Súčasťou administratívneho spisu je odborné stanovisko k vzorke úhynu rýb a protokol k vzorke rýb, z ktorého jednoznačne vyplýva príčinná súvislosť so zisteným vypúšťaním odpadových vôd z mliekarenskej výroby. Poukazovanie na skutočnosť, že v rámci výstavby rýchlostnej komunikácie R2 sa používajú znečisťujúce látky, ktoré mohli spôsobiť znečistenie vody v toku a úhyn rýb, považoval súd za účelové a zavádzajúce, keďže na základe výsledkov riešenia z mimoriadneho zhoršenia vôd bolo jednoznačne preukázané, že k MZV došlo v dôsledku vypúšťania priemyselných odpadových vôd z mliekarenskej výroby z dvora žalobcu cez oranžovú plastovú rúru. Záver orgánov verejnej správy o pôvodcovi MZV, ktorým je žalobca, súd považoval za správny, a to vzhľadom na dôkazy vykonané v administratívnom konaní, vzhľadom na výsledky riešenia mimoriadneho zhoršenia vôd, najmä na základe výsledkov rozborov vzoriek vôd, vzoriek uhynutých rýb, odborných stanovísk.

11. Preskúmaním veci, po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu správny súd dospel k jednoznačnému záveru, že konaním žalobcu, a to vypúšťaním priemyselných odpadových vôd do povrchového toku Slatina, bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, cez oranžové plastové potrubie patriace žalobcovi došlo k mimoriadnemu zhoršeniu vôd s vyššie konštatovanými následkami. Žalobca sa dopustil spáchania správneho deliktu a podľa § 74 ods. 1 písm. e) vodného zákona, za spáchanie ktorého bol odôvodnene sankcionovaný uložením pokuty podľa § 75 ods. 9 vodného zákona.

12. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 167 ods. 1 a contrario SSP. Žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, súd náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

13. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/22/2017-179 zo dňa 23.08.2017 podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) dňa 08.11.2017 kasačnú sťažnosť v ktorej namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci

podľa ust. § 440 ods. 1 písm. g) SSP, ktorému predchádzalo nedostatočné zistenie skutkového stavu veci. Kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ proti rozhodnutiu krajského súdu v celom jeho rozsahu a vo všetkých jeho výrokoch.

14. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu (bod 41 a 42 rozhodnutia) vyplýva, že krajský súd považoval zistenie skutkového stavu veci za dostatočné a právne posúdenie veci za správne. S týmto záverom krajského súdu sťažovateľ nesúhlasil.

15. Čo sa týka otázky, či správny orgán (ne)dostatočne zistil skutkový stav veci a na jeho základe prijal (ne)správne skutkové a právne závery, poukázal sťažovateľ v prvom rade na to, aké kroky správny orgán za účelom zistenia skutkového stavu v prejednávanej veci vlastne vykonal.

16. Z administratívneho spisu vyplynulo, že správny orgán, v rámci zisťovania príčin MZV, vykonal na mieste samom de facto len jeden jediný úkon, a síce dostavil sa na miesto, z ktorého vytekala kontaminovaná tekutina do vodného toku Slatina, t. j. k tej časti oranžovej plastovej rúry, ktorá priamo vyúsťuje do vodného toku Slatina a odobral tri vzorky z vodného toku Slatina (tesne nad a pod vyústením oranžovej plastovej rúry a zároveň z vyústenia oranžovej plastovej rúry, nachádzajúcej sa niekoľko sto metrov od areálu spoločnosti sťažovateľa). Z takto odobratých vzoriek a faktu, že oranžová plastová rúra trasuje smerom k areálu spoločnosti a zo skutočnosti, že tekutina vytekajúca do vodného toku Slatina bola bielej farby, správny orgán domnelo dôvodil, že pôvodcom vzniku MZV je spoločnosť sťažovateľa. Takýto skutkový záver správneho orgánu, ktorý prevzal aj krajský súd, nemôže podľa sťažovateľa dôkazne obstať.

17. Sťažovateľ uviedol, že ak sa chcel správny orgán aspoň priblížiť k obhájitelnému záveru, podľa ktorého má byť pôvodcom tekutiny vytekajúcej z oranžovej plastovej rúry spoločnosť sťažovateľa, bolo nanajvýš žiadúce, aby správny orgán odobral vzorky minimálne z kanalizačnej šachty, nachádzajúcej sa tesne pred areálom spoločnosti sťažovateľa, do ktorej zaúsťujú dokopy až tri kanalizačné rúry. Konkrétne sa v tejto kanalizačnej šachte spája kanalizácia vedúca jednak zvnútra areálu spoločnosti, jednak z priestoru mimo areálu spoločnosti (napr. parkovisko) a jednak kanalizácia odvádzajúca povrchové vody a podzemné vody zo širokého okolia obkolesujúceho areál spoločnosti sťažovateľa. Oranžová plastová rúra predstavuje totiž, z pohľadu širokého okolia, prvý priepust, prostredníctvom ktorého môžu podzemné vody zo širokého okolia zaúsťovať do vodného toku Slatina.

18. Sťažovateľ zdôraznil, že vstupu do areálu správneho orgánu nebránila žiadna prekážka. Naznačený postup bol o to naliehavejší, že správny orgán mal zo svojej vlastnej činnosti (viď rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty spoločnosti JT - PARTNER, s. r. o., ktoré je súčasťou spisu) vedomosť o tom, že v areáli spoločnosti sťažovateľa prevádzkuje činnosť (pri prevádzkovaní ktorej môže dôjsť k udalosti v konečnom dôsledku spôsobujúcej vznik MZV) aj spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o., ktorá sa zaoberá o. i. aj spracovaním srvátky.

19. V tejto súvislosti sťažovateľ krajskému súdu ďalej vytýkal, že vo svojom rozhodnutí de facto, no nedôvodne, prezumuje (bod 64 napadnutého rozhodnutia), že sťažovateľ je pôvodcom MZV. Tomuto záveru krajského súdu sťažovateľ v prvom rade vytýkal, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keďže z obsahu administratívneho spisu nie je možné dedukovať, že by tekutinou pretekajúcou cez oranžovú plastovú rúru, ktorá mala byť zdrojom MZV, bol práve produkt - kal z mlieka (retentát). Na tomto mieste sťažovateľ opätovne zdôraznil, že v areáli spoločnosti sťažovateľa prevádzkuje výrobu aj spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o., ktorá sa zaoberá spracovaním srvátky, teda de facto prevádzkuje tiež krajským súdom spomínané zariadenie mliečnej výroby, a teda aj pri jej výrobe môže teoreticky dôjsť k úniku takej tekutiny, ktorá by mohla spôsobiť takýto druh znečistenia vôd.

20. Na margo záveru krajského súdu o charaktere tekutiny, ktorá mala spôsobiť MZV, sťažovateľ namietal, že z výsledkov laboratórnych rozborov uskutočnených správnym orgánom, nie je možné vyvodiť, že MZV bolo spôsobené kontamináciou vôd nečistenými odpadovými vodami z mliekarenskej výroby. Krajský súd sa však s touto námietkou sťažovateľa v napadnutom rozhodnutí vôbec

nevysporiadal.

21. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ považoval napadnuté rozhodnutie za vecne nesprávne a nezákonné, a preto žiadal, aby Najvyšší súd SR napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a konanie zastavil, resp. rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie. Súčasne sťažovateľ žiadal, aby mu žalovaný nahradil trovy konania na krajskom súde, aj na kasačnom súde, vrátane trov právneho zastúpenia.

22. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný vo vyjadrení, doručenom krajskému súdu dňa 11.01.2018, v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za zákonný a vecne správny a s jeho obsahom sa stotožňuje v celom rozsahu.

23. Argumenty a tvrdenia sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti sťažovateľa žalovaný odmietol v celom rozsahu, nesúhlasil s nimi a považoval ich len za tendenčné, účelové a ničím nepodložené tvrdenia. V predloženej kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ neuviedol nové skutočnosti, argumenty alebo dôkazy, ktoré by spochybňovali alebo vyvracali skutkový stav zistený v prevádzke sťažovateľa v čase riešenia mimoriadneho zhoršenia vôd.

24. Žalovaný mal za to, že sa dostatočne vysporiadal s problematikou riešenia mimoriadneho zhoršenia vôd, ktoré sa prejavilo v dňoch 22.08.2015 a 23.08.2015 na vodnom toku Slatina, v preskúvanom rozhodnutí.

25. K otázke riešenia MZV v dňoch 22.08.2015 a 23.08.2015 vo vodnom toku Slatina žalovaný uviedol, že v dôsledku vypúšťania odpadových vôd, bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, z výuste (oranžové plastové potrubie) patriacej sťažovateľovi a slúžiacej na odvádzanie vôd z povrchového odtoku sťažovateľom, došlo k mimoriadnemu zhoršeniu vôd, ktoré sa prejavilo bielym zafarbením, zápachom po odpadových vodách z mliekarenskej výroby, penením, ako aj úhynom rýb, tak ako je to uvedené v dokumentoch, ktoré sa nachádzajú v administratívnom spise.

26. Tvrdenie sťažovateľa, že do predmetného kanalizačného potrubia (oranžová plastová rúra) sú zaústené aj iné potrubia a toto potrubie slúži na odvádzanie povrchových a podzemných vôd zo širokého okolia obkolesujúceho areál spoločnosti sťažovateľa, je podľa názoru žalovaného zavádzajúce.

27. Tvrdenie sťažovateľa, že MZV mohla spôsobiť aj spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o., ktorá zabezpečuje mliekarenskú výrobu v areáli sťažovateľa, je podľa názoru žalovaného v prejednávanej veci bezpredmetné. K porušeniu ustanovení vodného zákona došlo v roku 2015 zo strany sťažovateľa, nakoľko práve sťažovateľ bol v roku 2015 subjekt, ktorý prevádzkoval dažďovú kanalizáciu. Spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o. aj napriek tomu, že jej vznik a zápis v obchodnom registri je odo dňa 01.02.2012, požiadala o vodoprávne povolenie na vypúšťanie priemyselných odpadových vôd podľa § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona do vodného toku Slatina až v roku 2016, a to na základe žiadosti vo veci „Výstavba novej syrárne Koliba, a. s., Hriňová“. Povolenie na vypúšťanie odpadových vôd bolo pre spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o. vydané až rozhodnutím č. OU-DT-OSZP-2016/000371/TOT-roz zo dňa 04.04.2016.

28. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na všetky skutočnosti, ktoré žalovaný uviedol už v jeho predchádzajúcich vyjadreniach, bol toho názoru, že uvedená argumentácia sťažovateľa je účelová a ničím nepodložená s cieľom zbaviť sa zodpovednosti. Žalovaný považoval za jednoznačne preukázané, že v dňoch 22.08.2015 a 23.08.2015 došlo k MZV, nakoľko cez oranžové plastové potrubie, ktoré v čase vzniku MZV prevádzkoval a vlastnil sťažovateľ, a ktoré slúžilo výlučne na odkanalizovanie vôd z povrchového odtoku areálu sťažovateľa, došlo k vypúšťaniu odpadových vôd do vodného toku Slatina sťažovateľom.

29. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu potvrdil a náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

30. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd príslušný podľa ust. § 11 písm. g) SSP prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 455 SSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk podľa ust. § 137 ods. 4 SSP v spojení s ust. § 452 ods. 1 SSP.

31. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým tento zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa tento domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia vyššie špecifikovaného rozhodnutia žalovaného - Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ústredia - útvar inšpekcie ochrany vôd.

32. Najvyšší súd SR ako kasačný súd preskúmal tento rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia sťažovateľa, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

33. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, ods. 2 SSP).

34. Správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

35. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj procesnoprávnymi predpismi.

36. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

37. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

38. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

39. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku.

40. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s nimi Najvyšší súd SR stotožňuje v celom rozsahu považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne.

41. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo preskúmať rozhodnutie žalovaného zo dňa 14.12.2016, č. 1394002316/7834-39948/Hor, ktorým Slovenská inšpekcia životného prostredia, ústredie - útvar inšpekcie ochrany vôd zamietla odvolanie sťažovateľa a potvrdila rozhodnutie Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Banská Bystrica, odboru inšpekcie ochrany vôd č. 1394302116/5344-26859/Ryb zo dňa 25.08.2016.

42. Z priloženého administratívneho spisu vyplynulo, že prvostupňový správny orgán listom zo dňa 03.06.2016 č. 5344-17741/42/2016/Ryb začal správne konanie vo veci uloženia pokuty podľa vodného zákona za mimoriadne zhoršenie vôd v dňoch 22.08.2015 a 23.08.2015 na povrchovom toku Slatina, ktoré bolo spôsobené v dôsledku vypúšťania priemyselných odpadových vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy.

43. Účastníkovi konania (sťažovateľovi) bola pred vydaním rozhodnutia v zmysle ust. § 33 zákona o správnom konaní daná možnosť vyjadriť sa k podkladom pre vydanie rozhodnutia na ústnom pojednávaní dňa 15.06.2016.

44. Prvostupňový správny orgán v danej veci riešil mimoriadne zhoršenie vôd na vodnom toku Slatina, ktoré sa prejavilo bielym zafarbením, zápachom po odpadových vodách z mliekarenskej výroby, penením a úhynom rýb v k. ú. G., D. a B. V rámci riešenia MZV bolo pracovnou skupinou zistené, že príčinou MZV bolo vypúšťanie znečistených odpadových vôd z mliekarenskej výroby zo spoločnosti sťažovateľa cez kanalizáciu z povrchového odtoku patriacej spoločnosti KOLIBA, a. s., Hriňová - oranžové plastové potrubie patriace spoločnosti sťažovateľa do povrchového toku Slatina bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy.

45. Na základe skutočností zistených pri riešení MZV prvostupňový správny orgán v predmetnej veci po vykonanom dokazovaní vydal rozhodnutie, ktorým uložil sťažovateľovi pokutu podľa ust. § 75 ods. 9 vodného zákona za správny delikt podľa ust. § 74 ods. 1 písm. e) vodného zákona v spojení s ust. § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona za vypúšťanie znečistených odpadových vôd z mliekarenskej výroby cez kanalizáciu z povrchového odtoku patriacej spoločnosti KOLIBA, a. s., Hriňová (oranžové plastové potrubie) do povrchového toku Slatina bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy s následkom vzniku mimoriadneho zhoršenia vôd vo vodnom toku Slatina podľa § 41 ods. 1 vodného zákona vo výške 14 000,- eur.

46. Proti tomuto rozhodnutiu podala spoločnosť sťažovateľa odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím žalovaného.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

47. Podľa § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z., povolenie na osobitné užívanie vôd je potrebné, ak nejde o používanie vôd podľa § 18 až 20 na vypúšťanie odpadových vôd, osobitných vôd a geotermálnych vôd do povrchových vôd alebo do podzemných vôd.

48. Podľa § 41 ods. 1 citovaného zákona, mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd, alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

49. Podľa § 41 ods. 4 citovaného zákona, za pôvodcu mimoriadneho zhoršenia vôd sa považuje ten, kto prevádzkovoval zariadenie v čase, keď mimoriadne zhoršenie vôd vzniklo, a keď sa preukázala príčinná súvislosť s jeho prevádzkovaním.

50. Podľa § 41 ods. 10 citovaného zákona, inšpekcia zisťuje príčiny vzniku mimoriadneho zhoršenia vôd, riadi práce pri jeho riešení a vydáva príkazy na vykonanie potrebných opatrení. Inšpekcia je oprávnená vyžadovať spoluprácu orgánov štátnej správy, pôvodcu mimoriadneho zhoršenia vôd, ak je známy, správcu vodného toku, poverenej osoby, záchranných zložiek integrovaného záchranného systému, obcí alebo iných právnických osôb a fyzických osôb. V rámci tejto spolupráce môže Inšpekcia ustanoviť z ich zástupcov pracovnú skupinu.

51. Podľa § 74 ods. 1 písm. e) citovaného zákona, orgán štátnej vodnej správy uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorá vypúšťa odpadové vody alebo osobitné vody do povrchových vôd, alebo do podzemných vôd, alebo vypúšťa priemyselné odpadové vody alebo osobitné vody s obsahom prioritných nebezpečných látok do verejnej kanalizácie bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy, alebo v rozpore s ním (§ 21 ods. 1 písm. c) a § 38 ods. 1.

52. Podľa § 75 ods. 3 citovaného zákona, pokutu podľa § 74 ods. 1 písm. e) možno uložiť do výšky trojnásobku poplatku za ročné vypúšťanie odpadových vôd alebo osobitných vôd. Ak nemožno takto určiť výšku pokuty, vypočíta sa násobkom sadzby 1,00 Eur za 1 m³ a množstva vypúšťaných odpadových vôd alebo osobitných vôd, najdlhšie však za obdobie predchádzajúceho roka. V oboch prípadoch možno uložiť najnižšiu pokutu 1.000 Eur.

53. Podľa § 75 ods. 9 citovaného zákona, ak nepovoleným vypúšťaním odpadových vôd alebo nepovoleným zaobchádzaním zo znečisťujúcimi látkami dôjde k mimoriadnemu zhoršeniu vôd, pokutu možno uložiť do 165.000,- Eur. Najnižšiu pokutu možno uložiť vo výške najnižšej pokuty pre správny delikt, v dôsledku ktorého došlo k mimoriadnemu zhoršeniu vôd.

54. Podľa § 76 ods. 1 citovaného zákona, pri ukladaní pokuty podľa § 75 ods. 3 až 7 a 9 sa prihliada najmä na škodlivé následky porušenia povinností, na okolnosti, za ktorých sa povinnosti porušili, a ako sa právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ pričínili o odstránenie alebo zmiernenie škodlivých následkov.

55. Podľa § 76 ods. 3 citovaného zákona, konanie o uložení pokuty možno začať najneskoršie do jedného roka odo dňa, keď sa orgán štátnej vodnej správy dozvedel o porušení povinností, najdlhšie však do uplynutia troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinností došlo.

56. Inšpekcia v rámci výkonu štátnej vodnej správy plní úlohy v zmysle § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 364/2004 Z. z., okrem iných vykonáva dozor najmä nad vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd do povrchových vôd alebo do pozemných vôd, riadi práce pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a je oprávnená vyžadovať spoluprácu orgánov štátnej správy a iných právnických osôb a fyzických osôb v zmysle § 41 ods. 10 tohto zákona. Inšpekcia okrem úloh podľa § 62 ods. 1 až 5 v rámci výkonu štátnej vodnej správy ukladá pokuty v zmysle § 74 ods. 3 vodného zákona (§ 62 ods. 6 písm. c) tohto zákona).

57. V súlade s vyššie citovanými ustanoveniami a vyššie uvedenými úvahami si najvyšší súd osvojil záver, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť bolo preto potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle ust. § 461 SSP.

58. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu boli v podstate totožné so žalobnými námietkami, ktoré sťažovateľ namietal už v konaní pred správnym súdom a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal. Kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia, či dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť

vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

59. Kasačný súd konštatuje, že správny orgán vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, v rámci ktorého bolo jednoznačne preukázané, že v dôsledku vypúšťania odpadových vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy z výuste (oranžové plastové potrubie), kanalizácie patriacej sťažovateľovi, slúžiacej na odvádzanie vôd z povrchového odtoku, došlo k mimoriadnemu zhoršeniu vôd, ktoré sa prejavilo bielym zafarbením, zápachom po odpadových vodách z mliekarenskej výroby, penením, ako aj úhynom rýb.

60. Predmetné dokazovanie realizoval prvostupňový správny orgán v spolupráci s Obvodným oddelením PZ v Hriňovej, ako aj s Obvodným oddelením PZ v Detve. Zo zistení a fotodokumentácie bolo jednoznačne preukázané, že spoločnosť sťažovateľa v uvedených dňoch vypúšťala nečistené odpadové vody z mliekarenskej výroby cez výúst oranžového plastového potrubia, patriaceho spoločnosti sťažovateľa, do vodného toku Slatina, čím došlo ku vzniku mimoriadneho zhoršenia vôd a k naplneniu skutkovej podstaty ust. § 41 ods. 1 vodného zákona.

61. Tieto skutočnosti boli jednoznačne preukázané aj z odobratých vzoriek vody z vodného toku Slatina a z vyústenia spoločnosti sťažovateľa, ktoré boli analyzované akreditovaným laboratóriom Slovenským vodohospodárskym podnikom, š. p., Odštepný závod Banská Bystrica, kde hodnoty ukazovateľov znečistenia stanovené z odobratých vzoriek vôd z výuste, ako aj pod výústou preukázali, že boli niekoľkonásobne prekročené oproti hodnotám, ktoré sú uvedené v nariadení vlády SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

62. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že zistenie skutkového stavu veci považuje za nedostatočné, pretože záver správneho orgánu, ktorý prevzal aj krajský súd, ohľadom tej skutočnosti, že z časti oranžovej rúry, ktorá priamo vyúsťuje do vodného toku Slatina, odobral tri vzorky vodného toku, a to tesne nad a pod vyústením plastovej rúry a zároveň z vyústenia plastovej rúry a z takto odobratých vzoriek a faktu, že oranžová plastová rúra trasuje smerom k areálu spoločnosti sťažovateľa a že tekutina vytekajúca do vodného toku Slatina bola bielej farby, správny orgán domnelo dôvodil, že pôvodcom vzniku zhoršenia vôd je spoločnosť sťažovateľa. Takýto skutkový záver správneho orgánu, ktorý prevzal aj krajský súd, podľa názoru sťažovateľa nemôže dôkazne obstáť.

63. K tejto námietke kasačný súd uvádza, že s touto nie je možné súhlasiť. Prvostupňový správny orgán vykonal vo veci dostatočné dokazovanie aj v spolupráci s políciou. Z administratívneho spisu je dostatočne zrejmé, že sťažovateľ vypúšťal nečistené odpadové vody, pričom zo vzoriek vôd bolo preukázané, že povolené hodnoty ukazovateľov znečistenia boli niekoľkonásobne prekročené. Z výsledku laboratórnych šetrení bolo preukázané, že rovnako k úhynu rýb došlo v dôsledku vypúšťania nečistených odpadových vôd z mliekarenskej výroby. Žalobca disponoval povolením vypúšťať odpadové vody len z povrchového odtoku zo striech areálu spoločnosti a z parkovacích plôch. Preto povolené vypúšťané odpadové vody nemohli mať bielu farbu. V rámci šetrenia v správnom konaní podľa názoru kasačného súdu boli preukázané a naplnené znaky MZV podľa § 41 vodného zákona, ako aj skutočnosť, že pôvodcom bol sťažovateľ (žalobca).

64. Ďalej v kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal aj skutočnosť, že v areáli jeho spoločnosti prevádzkuje činnosť aj spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o., ktorá sa okrem iného zaoberá aj spracovaním srvátky a v danom prípade podľa jeho názoru nebolo jednoznačne preukázané, že ku kontaminácii vôd nemohlo dôjsť aj zo strany tejto spoločnosti.

65. K tejto námietke kasačný súd udáva, že s ňou nie je možné sa stotožniť z toho dôvodu, že v administratívnom konaní bolo dostatočne preukázané, že v danom čase mal predmetné kanalizačné potrubie prevádzkovať iba sťažovateľ. Tvrdenie sťažovateľa, že znečistenie vôd mohla spôsobiť aj spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o. je zavádzajúce, nakoľko z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že k porušeniu ustanovení vodného zákona došlo v roku 2015 zo strany sťažovateľa, pričom spoločnosť JT - PARTNER, s. r. o. požiadala o vodoprávne povolenie na vypúšťanie priemyselných a odpadových vôd podľa § 21 ods. 1 písm. c) vodného zákona do vodného toku Slatina až v roku 2016, a to na

základe žiadosti zo dňa 04.04.2016. Skutočnosť, že by znečistenie vôd mohla spôsobiť aj táto spoločnosť okrem toho sťažovateľ nijakými relevantnými dôkazmi nepreukázal. Z fotodokumentácie, ktorá tvorí súčasť administratívneho spisu vyplýva, že cez plastovú rúru bola vypúšťaná tekutina bielej farby z mliekarenskej výroby spoločnosti KOLIBA, a. s. rovnako ako aj z laboratórnych rozborov vykonaných troch bodových vzoriek nad výústou, pod výústou a z výuste. Z uvedených skutočností má kasačný súd za to, že touto otázkou sa dostatočne zaoberal a vysporiadal tak žalovaný správny orgán, ako aj Krajský súd v Banskej Bystrici.

66. K ďalšej kasačnej námietke, že podľa názoru sťažovateľa z laboratórnych rozborov uskutočnených správnym orgánom nie je možné vyvodiť, že znečistenie bolo spôsobené kontamináciou vôd nečistenými odpadovými vodami z mliekarenskej výroby, pretože podľa názoru sťažovateľa na to, aby bolo možné prijať záver, že zdrojom znečistenia sú odpadové vody z mliekarenskej výroby by musela byť zistená prítomnosť takých látok ako sú napr. zložky mliečnych proteínov. Tieto látky sa totiž nevyskytujú pri iných druhoch znečistenia. Touto skutočnosťou sa žalovaný správny orgán podľa sťažovateľa vôbec nezaoberal.

67. Kasačný súd udáva, že táto námietka je rovnako irelevantná, nakoľko v danom prípade bolo nesporne preukázané, že v danom čase oranžové potrubie vlastnil a prevádzkoval sťažovateľ. Toto slúžilo výlučne na odkanalizovanie vôd z povrchového odtoku areálu sťažovateľa. V zmysle ust. § 41 ods. 4 vodného zákona za pôvodcu sa považuje ten, kto prevádzkoval zariadenia v čase, keď MZV vzniklo. V čase MZV sťažovateľ prevádzkoval predmetné potrubie, ako aj celú kanalizačnú sieť, ktorá bola vybudovaná na odvádzanie zrážkových vôd, a preto je v súlade s citovanými ustanovením vodného zákona považovaný za pôvodcu MZV práve sťažovateľ.

68. Kasačný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti je potrebné vyhodnotiť ako neopodstatnené, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia, pretože Krajský súd v Banskej Bystrici sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde.

69. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd SR tak, že sťažovateľovi nepriznal nárok na náhradu trov kasačného konania, pretože vo veci nemal úspech. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP.

70. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.